

TEMELJI KOMUNIKOLOGIJE

PREDAVANJE 1 (5.10.2010)

LITERATURA

- John FISKE; Uvod v komunikološke študije
- Slavko SPLOCHAL; Komunikološka hrestomatija 2
- Denis McQUAIL; McQuail's mass communication theory
- Stephen LITTLEJOHN, FOSS, KAREN; Theories of human communication

UVOD

Komunikacija, komuniciranje → (lat.) communicatio, communicare
(posredovati, imeti nekaj skupnega)

Komunicirati → (SSKJ) izmenjati, posredovati info, misli
→ biti razumljiv, sprejemljiv, znati komunicirati
→ sporazumevanje
→ zmožnost prepričanja drugih ljudi

Začetki komunikologije segajo v začetna obdobja retorike (retoričnih šol). Učili so se na tak način »komunicirati« z drugimi (množicami), da so jih prepričali, jim dokazali, argumentirali. 2500 pr. Kr. Platon napiše delo Ars retoricæ!

Sinonimi besede komunikacija so še : sporočanje, sporazumevanje, občevanje.

LASSWELLOVA FORMULA

Harold Lasswell → enostavna formula osnovnih elementov komuniciranja (glej »Hrestomatija 2 – Struktura in funkcija sporočanja v družbi«)

»Who say what over which channel to whom with what effect?«

- KDO (komunikator ali sporočevalec)
- KAJ PRAVI (sporočilo)
- PO KATEREM KANALU (kanal ali medij prenosa)
- KOMU (recipient ali sprejemalec)
- S KAKŠNIM UČINKOM (učinek sporočila na recipienta)

BRADDOCK kasneje formuli doda še:

- V KAKŠNIH OKOLIŠČINAH (kontekst)

TEMELJI KOMUNIKOLOGIJE

-
- S KAKŠNIM NAMENOM (namen)

PREDAVANJE 2 (12.10.2010)

Komunikologija je interdisciplinarno zasnovana. To pomeni, da vključuje razsežnosti različnih družboslovnih in humanističnih disciplin (filozofije, antropologije, psihologije, lingvistike, sociologije, kulturologije, ekonomije...)

Semiotika je veda o komuniciranju z znaki.

Medijske študije so podvrsta komunikologije, ki se ukvarjajo s komuniciranjem prek medijev.

Novinarske študije se ukvarjajo z novinarskim sporočanjem.

Odnosi z javnostmi ter organizacijsko, korporativno in marketinško komuniciranje, se ukvarjajo z različnimi vidiki komuniciranja organizacij oz. poslovnim komuniciranjem

TEHNOLOŠKI DETERMINIZEM IN ZGODOVINA KOMUNIKACIJSKIH TEHNOLOGIJ

Harold Innis (1894 – 1952) in Marshall McLuhan (1911 – 1980) sta razvila idejo, da se komunikologija, kultura in družba razvijajo v skladu z razvojem komunikacijskih tehnologij.

McLuhan: PISAVA je sprožila antične imperije, tisk in razvoj nacionalne države, demokracije, TV pa globalno vas.

Tehnologija določa način, kulturo in družbo komuniciranja. Tudi družbene prakse določajo rabo komunikacijskih tehnologij (npr. zavračanje tehnologije zaradi ekonomskih, družbenih, političnih dejavnikov).

• RAZVOJ GOVORA

Homo sapiens sapiens → pričetek artikuliranega govora

Vedenje živali (s čimer se ukvarja etologija) ter komuniciranje živali (s čimer se ukvarja zoosemiotika) je PRIROJENO.

Človeško vedenje in komuniciranje pa je NAUČENO! → človeški govor se je razvil v zadnjim 400.000 letih (datiranje po ostankih fosilov, pri katerih so našli razvit »govorni aparat«)

• OD SLIKE DO PISAVE

Jamske slikarije (cca. 30.000 – 12.000 pnš. v jami Altamira v Španiji, po letu 10.000 pa PETROGLIFI in KLINOPIS)

Piktogrami in ideogrami (2600 pnš. klinopis v Mezopotamiji, 8 pnš. grška abeceda, 7 pnš. pa latinica. Pomembno! **Prehod od »oralne« kulture h kulturi pismenosti, kar omogoči nastanek civilizacij!**

TEMELJI KOMUNIKOLOGIJE

Razvoj tiska (1439 Johannes Gutenberg prične tisk s klišejmi, tj. posameznimi črkami, ki jih sestavi v besedilo. Pred tem so obstajali samo pečati, lesorezi, na kitajskem pa so tiskali tako, da so izrezali besedilo na eno samo ploščo. Lahko bi rekli za enkratno uporabo ☺)

1522 do 1534 Martin Luther tiska Biblijo.

1550 Trubar da tiskati prvi slovenski knjigi.

V 17. stoletju pa razmah periodičnega tiska (anali, tedniki, dnevnik...))

1665 izide *The London gazette* (prvi časopis, ki je izhajal 2x na teden. Bil je le »kraljevi časopis«.

1702 izide prvi *Daily Courant*, prvi dnevnik, ki je hkrati tudi prvi JAVNI časopis.